

Novel·la
Oscar Montferrer

Una història d'amor

L'alemany Tilman Rammstedt és l'autor d'una *road novel* que, tot i que pràcticament comença amb un mort, esdevé una lloança a la vida i, amb més intensitat i claredat, a les ganes de viure. El protagonista de *L'emperador de la Xina*, en què s'empra el recurs a la narració a través de la primera persona, és un jove anomenat Keith que forma part d'una família notablement i gens dramàticament desestructurada en què és l'avi el que actua com a pare de família.

Les peculiaritats amb què Rammstedt guarneix la família del protagonista són útils perquè contextualitzen bona part dels fets de la novel·la i fan entendre algunes de les reaccions del protagonista. A més, a través de la intervenció dels seus membres, l'autor alemany embelleix la narració amb algunes pinzellades d'humor, un recurs que tendeix a ser útil a l'hora d'engrescar els lectors.

Joc literari ben executat

Tot i això, amb bon criteri –és a dir, en persecució de la claredat d'idees–, l'autor no carrega el text amb informació innecessària i fa descansar el pes de la narració en la

relació que mantenen Keith i el seu avi i un seguit de personatges que entren en contacte amb el jove a través de la intermediació del seu familiar.

El joc literari que proposa Rammstedt està ben executat perquè, si bé el protagonisme nominal recau en Keith, que és el narrador, el protagonisme real se l'endú el seu avi: són les seves peripècies les que forneixen el material per al relat que l'autor posa en boca del jove. I això és així, però no és cert del tot, perquè, en una girada de mitjà, només són reals –reals en el joc de ficció que proposa *L'emperador de la Xina*– alguns dels episodis que arriben als ulls del lector a través de la crònica del protagonista. La resta són episodis inventats que crea el narrador amb el seu avi com a element inconscient del fet, amb la qual cosa, el protagonisme recau altre cop en Keith a causa del seu rol d'inventor d'episodis que no són cap altre cosa que fruit de la seva imaginació: és aquest, doncs, el relat d'un avi quasi inventat.

La peculiar relació que mantenen l'avi i el nét fa que un viatge conjunt acabi en no res, però hi ha fets que obliguen Keith a fer veure que sí que estan voltant món. És



L'autor alemany Tilman Rammstedt narra la relació entre un avi i el seu nét



L'emperador de la Xina
Tilman Rammstedt.
Traducció: P.A. Balcells
La Campana
Barcelona, 2009
Preu: 18 euros
Pàgines: 215

aquesta situació la que permet a Rammstedt rosegat el pinyol de la seva proposta: quan fa que Keith inventi les peripècies del periple que, presumptament, ha emprès amb el seu avi és quan posa dimensió a la relació que mantenen tots dos personatges.

Normes de conducta especials

Així, amb les aixetes obertes, l'autor, a través del narrador, recrea un avi desmesurat que obeeix unes normes de conducta ben especials i a qui cal reconèixer el fet que no és una persona –un personatge– agressiu: les incomoditats que genera són simples manifestacions de la seva manera de ser.

Amb aquest material, Rammstedt parla de l'amor i no el limita al significat clàssic i estricte del mot: ben al contrari, l'amor que alimenta les pàgines de *L'emperador de la Xina* és un amor a la vida que es manifesta cada vegada que té ocasió de fer-ho i que no s'atura davant les tanques que, sovint, provenen de l'exercici mediocre de la quotidianitat. La mesura d'aquesta convicció l'aporten, precisament, la intensitat i la naturalesa dels episodis que Keith inventa amb el seu avi com a protagonista: a través de les accions que li fa fer, expressa un gavadal de sentiments que no es difícil endevinar que corresponen a tot allò que, quan va tenir l'oportunitat, no va gosar expressar amb paraules.

L'emperador de la Xina és una narració estranya, perquè un avi i un nét alemanys en un viatge turístic no organitzat a la Xina, fins i tot si és un viatge turístic no organitzat inventat, conformen una estampa estranya, però té alguna cosa d'universal quan, sense esmentar-los, parla de sentiments de comprensió universal com ara la frustració, la tristesa, el penediment, els remordiments i la sensació de pèrdua d'un ésser estimat.*

Novel·la **Marta Monedero**



El petit món de Don Camillo
Giovannino Guareschi
Traducció: Esteve Riambau
A Contravent
Barcelona, 2009
Preu: 22 euros
Pàgines: 306

El petit món de catòlics i comunistes

En la dotzena de novel·les de la nissaga de *Don Camillo*, Giovannino Guareschi va immortalitzar dos personatges genials: el capellà catòlic i l'alcalde comunista (Peppone) d'un poblet de la vall del Po, popularitzats al cinema per Fernandel i Gino Cervi. Jugant a rojos i clergues, a abordar la relació entre Església i Estat, amb un ambient més amable del que es respirava a l'època i un sentit de l'humor que pot recordar Mark Twain, Guareschi donava claus per entendre la postguerra i el futur immediat de la política italiana. L'enfrontament entre dues grans forces: la catòlica, encarnada per la Democràcia Cristiana, i la més combativa, liderada pel Partit Comunista.

El petit món de Don Camillo retrata la quotidianitat a través del pragmatisme tossut de Don Camillo, en contraposició a l'ímpetu apassionat de Peppone. Tots dos posen Déu com a àrbitre de les seves accions i es boicotegen els comicis i els sermons, però al final acaben estimant-se, perquè, en el fons, són les dues cares de la mateixa moneda. Agafant la versió que al seu dia en va fer el traductor Esteve Riambau, la novel·la desdramatitza la lluita sorda entre comunistes i catòlics. De fet, l'humanisme cristià de l'autor (silenciat a l'època per la crítica d'esqueres) avançava la necessitat d'una col·laboració dialèctica, però civil i constructiva, entre les dues Itàlies.



Cartell del film, amb Fernandel

La novel·la evoca un microcosmos llunyà, un punt idíl·lic, sense Berlusconi dient tonteries tothora i pertot. No cal ser cap especialista en política italiana per percebre que al Cavaliere li vindria bé revisar les aventures de Peppone i Don Camillo, convertits avui en símbols de diàleg. Uns personatges de punyeteria entranyable, tan ben dibuixats i complementaris que l'un perd el sentit sense l'altre. Per això, si ens deixem transportar per la flaire nostàlgica i l'humor de la novel·la, ens podem arribar a sentir un habitant més del petit poblet italià de la postguerra. O és que la majoria encara no vivim encerclats en petits mons?*